

Halászlé és gogosári

A Szegedi Konzervgyárban évente több mint 5 ezer vagon készterméket állítanak elő, s száz vagon áruból 60-70 vagon külföldre megy. Ebben az esztendőben a gyárban termelt áruértéke megközelíti a 600 millió forintot. Főbb termékcsoportjaik: gyümölcskonzervek, főzelékek, konzervek és húskecskék. Szinte mindent gyártanak, amit a hazai konzerviparban megtalálunk. Egy-két jellemző adat: zöldborsóból egy esztendő alatt 900 vagonnal dolgoznak fel, amely terméküknek 20 százalékát jelent, natúrlecsóból 500 vagonnal, őszibarackból 5-600 vagonnal és különféle savanyúságokból 400 vagon az évi produktum. Csak a szegedi gyárban készítenek májgombócot, alumínium-fóliába csomagolt vagdalt-húst, meggy- és őszibarackból, s természetesen a nevében is „szegedi” jelzésű halászlét, lecsót és egy különleges savanyúságot, a gogosarit. Lássuk ezeket a sajátosságokat.

Szegedi halászlé. A gyár korábbi főmérnöke, Kardos Ernő vezette be a gyártást tíz évvel ezelőtt. A konzervgyár termelési osztály-vezetője nem árulja el a receptjét, azt mondja, hogy az élelédő piaci versenyben hátrányos lenne számukra, ha más gyárak is készítenék ezt a szegedi specialitást. Jellegzetességét a fűszerezése adja. A Tisza menti halászlék régebbi híresei jóízű, s bográcsban főtt halételeikről. A konzervgyárban is szegedi asszonyok főzik a halászlét, s éppen úgy készítenek el, mint odahaza. Ebben lenne a titok? Lehetőségek.

A szegedi lecsó is keresett cikk. Receptje ugyancsak gyári titoknak számít. Abban tér el a hagyományosól, hogy legjobban megközelíti az alföldi emberek ízlelését, de abban is sajátos, hogy tartalmaz hagymát és olajat. A gyári szakember csak ennyit mond a szegedi lecsóról: „Olyan konyhai fogásokkal készül, mint ahogyan a jó háziasszony odahaza főz.”

A gogosári érdekesebb készítmény. A szó a moldvai nyelvújításban a paradicsompaprikát jelenti. A gogosári szeletelt paradicsompaprikából készül. Ez az alapja,

amelyhez hozzáadnak paradicsommártást, hagymát és 8-9 százalékos olajat. A paprikaszeletek kellemes sült ízt kapnak a párolt hagymától meg az olajtól. A gogosarit idehaza nem árúsítják, kizárólag szovjet megrendelésre gyártják a szegedi gyárban. Említés érdemel még az ugyancsak szovjet ízlésnek megfelelő speciális savanyúság, amelyet ötliteres üvegekben készítenek el. Az összetétel 2 kilogramm félreért paradicsom és 1 kilogramm uborka, amelyet sós, ecetes lével öntenek fel és azután pasztörizálják.

A szegedi konzerveket szinte az egész világon megtalálhatjuk. A gyár legnagyobb vevője a szocialista országok. Sorrendben: a Szovjetunió, a Német Demokratikus Köztársaság, Csehszlovákia és Lengyelország. A tőkés piacon a legnagyobb vevő Anglia és a Német Szövetségi Köztársaság. Ujabbban az afrikai államok is rendelnek magyar konzerveket, ezenkívül Új-Zéland és Ausztrália vásárol jelentősebb mennyiséget. Az ausztráliai kereskedők például kifejezetten kéri a szegedi lecsót. Említésre méltó mennyiség kerül a kishatárforgalmi kereskedelem keretében Jugoszláviába is.

Dieselesítés a vasútnál

A vasút dieselesítési és villamosítási programjának megfelelően tovább korszerűsíti járműparkját. 1971-ben a MÁV mozdonyok és vasúti kocsik beszerzésére csaknem kétmilliárd forintot fordít. A következő évben 20-25 3 ezer lóerős szilícium-egyenirányítós villanymozdonyt és két 2700 lóerős, villamosfűtéssel ellátott személy- és tehervonat vontatására egyaránt alkalmas Diesel-mozdonyt vásárolnak. Újdonság lesz az a korszerű univerzális 400 lóerős Diesel tolatómozdony, amelyből öt kerül forgalomba jövőre. Előreláthatólag jövőre 10 MDA típusú tíztonna tengelynyomású motorvonatot vásárolnak. Ezekkel a vonatokkal, amelyek egy motorkocsiból és öt személykocsiból állnak, már az idén megismerkedhetett a Szeged környéki utazókörzség. A vonatott járművek közül a személykocsik egy részét a MÁV Dunakeszi Járműjavító Vállalata, másik részét pedig a Magyar Vagon- és Gépgyár gyártja. A belföldi helyi forgalmat a MÁV maga látja el kocsikkal, a nemzetközi járatokra pedig Győről vásárolnak személykocsikat. Mintegy kétezer teherkocsit vásárol a MÁV a KGST-országokból és Indiából, néhány százat pedig magakészít járműjavítóiban. A teherkocsik közül újdonság lesz a Csehszlovákiából importált 200, eltolható tetős, kéttengelyes vagon.

Elindult egy munkásgyerek

Mező Imre születése hatvanötödik évfordulójára

— Szerencsémnek tartom, hogy elnyerhettem barátságát — írta Kádár János elvtárs a róla szóló könyv előszavában. Mások is — magyarok és külföldiek — őszinte nagy megbecsüléssel gondolnak rá, mint az olyan emberek egyike, akik egész életükben bármily áldozatra képesek voltak.

Elindult egy szegény munkásgyerek — a tíz testvér közül az egyik — a Szabolcs megyei Ramocsaházáról... Nem szerencsét próbálni, mint a mesék hősei, hanem azért, hogy kenyérre valót szerezzen hozzátartozóinak. Ezért aztán iskolába se járhatott, cselédnek kellett beállnia az egyik uradalomba. Tizenhat éves korában sem tudott még írni, olvasni. Aztán nyakába vette a nagyvilágot és huszonkétévesen megérkezett Belgiumba. Az antwerpeni kikötőben akkor tájt Mátyás László és más emigráns magyar kommunista agitációs és szervező munkát folytattak az odakerült idegenek között. Ők vonták be az ifjú Mező Imrét munkájukba, kezdetben a forradalmi sajtó terjesztésébe, a kulturmunkába, a tanulásba, majd a szervezésbe. Megtanult nemcsak írni, olvasni, de németül is, flamandul, franciául, spanyolul. Hajtotta a tudásvágy, a tettérzség. A szabolcsi proli- gyerek önjelölt értelmiségi lett. Nem is akármilyen. Eredetiben olvasta a marxizmus klasszikusait, Heine verseit, s talán rá is gondolt a költő, Komját Aladár, amikor a fiatalokról szóló versét így kezdte: Micsoda álmok, s micsoda álmodók...

Az antifasiszta forradalmi harc szervezője a nyugat-európai küzdőterén nem érte be szavakkal: odaadón, merészen vállalkozott a legveszedelmesebb illegális feladatok teljesítésére is. 1936 őszén a Pireneusokot át Spanyolországba ment, hogy fegyverrel küzdjön a népek szabadságáért. Hamarosan követte fiatal felesége is. Mező Imre többször megsebesült, de felépülése után újra és újra a frontra ment, hogy Münnich Ferencsel, Szalvai Mihállyal és a többi internacionalista harccsal együtt, becsületet és elismerést szerezzen a magyar forradalmároknak.

Útja Spanyolországból Franciaországba vezetett. Belépett a francia hadsereg-

be, mert Hitler hadai már rátörték Lengyelországra és Franciaország hadiállapotba került a Harmadik Birodalommal. A Külföldi Önkéntesek Tengerentúli Zászlóalját Líbanonba vitték, ott zajlott le első hadgyakorlatuk Baalbek vidékén, a sok ezer éves romváros közelében, melyről csodálatos képeket festett Csontváry Kosztka Tivadar. A sereget Szíriába vezényelték, ott érte a francia összeomlás, s Mező Imrénél csak akkor nyílt ismét alkalm a cselekvésre, amikor 1941 májusában az angolok és de Gaulle hadserege bevonult Szíriába. A magyar antifasiszták egy csoportjával Párizsba ment, s részt vett az ellenállásban, a Párizs felszabadításáért vívott harcokban.

Rendkívül érdekesen ír Mező Imre eseményekben, küzdelmekben gazdag éveiről, róla szóló könyvében a barát és harcostárs: Komját Irén.

A felszabadulás előtti évek Mező Imrével összefüggő eseményei a nemzetközli munkásmozgalom történetének adalékai, de a felszabadulást követően Mező Imre már itthon, hazájában dolgozott a párt által számára kijelölt helyeken. A pártmunka volt az életeleme, s kezdetben korlátlanul nyílt rá lehetősége, hogy idegye részét ebből. De később, ahogy kezdett eluralkodni a rideg bizalmatlanság, a gyánakvás légkörre, éppen azokat az elvtársakat szorították háttérbe, akik külföldi kényszerítőkódusuk idején a legnagyobb tapasztalatokra tettek szert, és vérük hullásával bizonyították hűségüket. Mező Imre a kezdet kezdetén érezte ezeknek a rossz előjelű káros módszereknek meghonosodását, szót emelt ellenük, s ezért hamarosan „kegyvesztett” lett. A szektás, dogmatikus, antihumanista eszközökkel operáló pártvezetés őt is félreállította.

Kétszeres tragédia, hogy az 1956-os ellenforradalmi események során a budapesti Köztársaság téri orvátadás áldozataival együtt, az első között halt hősi halált az a Mező Imre, aki már jó ideje minden idegszállával, tudásával, és akaraterejével a pártélet lenini normáinak visszaállításáért, a szocialista demokratizmus érvényesítéséért, annak a kommunista politikának a győzelméért

küzdött, amelyet alkalmasnak látott arra, hogy visszazozza a tömegek bizalmát, megnyerje a nép közreműködését a szocialista építés eredményesebb és töretlen vonalú folytatásához. Elvesztésével fájdalmas csapás érte a pártot és a magyar munkásosztályt.

Ha élne, ma hatvanöt esztendő lenne, s nem kétséges, hogy az utóbbi másfél évtizedben múltjához méltó módon sok értékeset és maradandót alkotott volna.

Vadász Ferenc

NAPI KISLEXIKON

az autóbusz-vezetésről

Másfél évtized alatt Szeged közlekedésének főszereplője lett az autóbusz. S azóta szinte naponta sok vita — panaszos vagy dicsőítő — alakul ki vezetője, a sofőr körül.

● Ki lehet?

Valamikor ötéves vezetői gyakorlat és valamilyen vasasszakma kellett hozzá az általános iskolai végzettség mellett. A megkövetelt gyakorlat öt, három, majd két évre csökkent. 1968 nyara óta azonban minden vezetőnek külön autóbuszvezető vizsgát is kell tennie, ez évtől pedig a vizsga előtt tanfolyamon kell eljáratatnia az elméleti — műszaki, KRESZ, egészségügyi, jogi és balesetvédelmi, forgalmi, kereskedelmi —, valamint a gyakorlati ismereteket. Szegeden a 10-es Volán kéthetes gyorsító — napi tíz óra elméleti és összesen negyven óra gyakorlati oktatás — tanfolyamon képezi ki a sofőröket. A tanfolyamoknak a negyven óra felében csuklós buszt kell vezetni: ez különleges járműnek számít, vezetéséhez különleges vizsga kell.

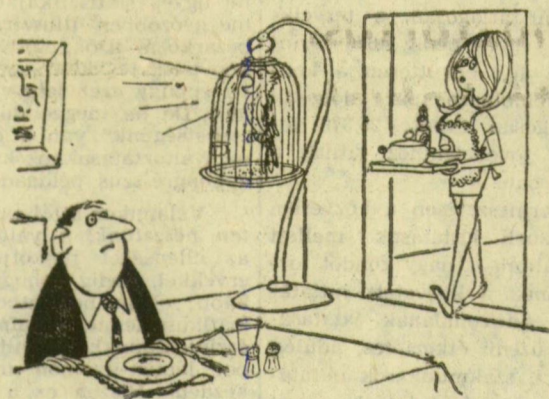
● Indulás előtt?

A buszvezetőnek ellenőriznie kell a kocsit működését — a telepen a nagyobb vizsgálatokat elvégzik —, jelentkezik a forgalmi szolgálattevőnél a menetlevélért, a perselyért, megkapja a napi feladatot, felerősíti a homlok- és oldaltáblákat.

● Mennyit megy?

Naponta átlagban 180-200 kilométert vezetnek a helyi közlekedés sofőrei, s mivel átlagosan 500 méterenként van megálló, naponta négyszázszor nyitják-csukják az ajtókat, figyelik a leszállókat — ha sokan vannak, akkor ez szinte lehetetlen feladat —, ellenőrzik a bérleteket, a pénzbedobást. Ahol jegykezelő van, ott valamivel könnyebb a helyzetük. Gyakran megtörténik, hogy egy időre, vagy végleg abbahagyják a vezetés, és a telepen dolgoznak tovább, mert idegileg kimerülnek.

Az árulkodó papagáj

— Drágám, most már menned kell. Az uram minden percben hazajöhet vacsorázni... Drágám, most, most már menned kell...

Szabó László — TITKOS Solyom József: HADVISELÉS

Kémelek a bűvárhajón

32. Amikor ezzel végeztek, a keresztkérdések özönlöttek, s Dasch végül is teljesen össze-zavarodott, azt sem tudta, fiú-e vagy lány. S amikor Conolly és a másik FBI-ügynök végzett a kihallgatással, Dasch még mindig nem szabadult. Megjelentek szállodai szobájában az USA hadseregének és tengerészetének szakemberei, elhárítók és mindenféleképp fagatták Dascht. Úgy látszik, teljesen ki akarták használni az alkalmat, hogy egy olyan ember került a kezük közé, aki néhány héttel előbb még Berlinben, Európában tartózkodott...

Burger, aki ezalatt a New York-i szállodájában ücsörgött, megkapta Dasch levelét. Henke, Quirin és Schmidt úgy állapodott meg Burgerrel, hogy aznap találkoznak egy boltban.

Burger meg is jelent a találkozón, bement a boltba, és ingeket vásárolt. Miközben válogatott, megérkezett a másik három náci ügynök is. Ekkor Burger óvatosan Henke kezébe csúszta Dasch levelét, amelyben az tájékoztatást adott, miképp került érintkezésbe az amerikai hatóságokkal.

— Ez a disznó feladta magát... — sügta oda a másik háromnak Burger.

— Az nem lehet igaz, hogy elárult volna bennünket... — sügta izgatottan Henke.

— Itt a sarkon van egy vendéglő, gyerünk be. Ott találkozunk... — javasolta Burger,

majd fizetett, és gyorsan megindult az üzletből kifelé.

Rövidesen a többiek is megérkeztek.

A vendéglőben a három másik ügynök is átfutotta Dasch levelét, de mindhárom hitetlenkedtek.

— George szilárd jellemű ember! — állította Quirin. — Egészen biztosan azért ment Washingtonba, hogy keressen valakit, aki a segítségünkre lehet a vállalkozásunkban... Ebből a levélből nem tűnik ki, hogy ő feladta volna magát... Itt csak azt írja, hogy összeköttetésbe lépett az amerikai hatóságokkal.

— Nyilván be akar épülni — mondta Schmidt.

— Biztosan olyasvalamiről van szó, amiről nem akar előtünk beszélni — folytatta Quirin. — Joga van hozzá, hiszen ő a főnök.

— Lakást kellene változtatni — javasolta Burger, bár most már megbánta, amit az üzletben mondott a többieknek. Tulajdonképpen azért játszott a felháborodottat, mert félt a megtorlástól.

— Sokkal jobb lesz, ha a helyünkön maradjunk, mert különben, ha keres, nem fog megtalálni bennünket — szögezte le véleményét Schmidt.

Burger pontosan ismerte a részleteket, hogy mi volt a terve Daschnak, s tulajdonképpen mit tett, de most már nem szílt semmit társainak. Azt azonban még nem sejtette, hogy az FBI ügynökei máris a nyomukban vannak, s figyelték őket akkor is, amikor a boltba mentek, majd követték ide, a vendéglőbe is, s tulajdonképpen a szomszéd asztalnál ülő, s figyelmesen újságot olvasó öreg úr nem más, mint az FBI egyik ügynöke.

Megállapodtak abban, hogy valamennyien a helyükön maradnak, majd elbúcsúztak. De most már egyikőjük sem maradt egyedül, mindnek a nyomába szegődött az FBI egy-egy embere. A titkosrendőrök egymást váltva figyelték Burger, Schmidt, Quirin és Henkét. Követték őket gyalogosan és gépkocsival. Már itt volt New

Yorkban Conolly is, éppen az egyik fekete autó mélyéről figyelte Henkét és Quirint.

— Kapijuk el a nyakukat, Mister Conolly? — kérdezte a társa.

— Még ne! Megvárjuk, amíg egy csendesebb utcába fordulnak. Itt túl sok az ember. Esetleg még feléphetnek ebben a tömegben...

Es az FBI gépkocsija óvatosan suhant az Amsterdam Avenue és a 75. utca sarkáig. Itt aztán Conolly megszólalt:

— Na, most próbáljuk meg!

A kocsit szinte nesztelenül került a két náci ügynök mellé, megállt, s mielőtt még a két szobor felfogta volna, mi történik vele, már mind a kettő az autóból volt. Egy-egy revolver csöve az oldalukba. A gépkocsi elindult.

Igy „emelték” gépkocsiba Schmidtet is.

Burger körülbelül egy óra múltán tért vissza szállodái szobájába. Még ki sem csomagolta az imént vásárolt ingeket, nyakkendőket, amikor kopogtak az ajtón.

— Lehet! — kiáltotta, s az ajtó felé fordult. Két férfi lépett be, mindkettőnek revolver volt a kezében.

— Letartóztatjuk!

— Tiltakozom! — kiáltotta Burger. — Tiszteséges amerikai állampolgár vagyok. Hogyan merészelnek így betörni a szobámba?!

Az FBI embere szó nélkül ráugrott a náci ügynökre, egy hatalmas ütött a homlokára és Burger összeesett. Ezután a detektív megbilincselte.

Amikor az amerikai német magához tért, Conolly mosolyogva így szólt:

— Ha amerikai állampolgár is, ezzel még nem sokat mondott. Tegnap hosszú beszélgetésem volt Mister Daschkal, a barátjával. Eleget ennyi, vagy esetleg megmagyarázzam részleteiben? Burger egy időre megnyugodott, s csak akkor kezdett ismét nyugtalankodni, amikor a New York-i városi fogház egyik cellájában összehatalkozott Henkével, Quirinnel és Schmidt-tel...

(Folytatjuk.)